

Навчання мережі полягає у правильному виборі вагових коефіцієнтів (ваг) зв'язків між елементами. Вибираються такі ваги зв'язків, щоб сумарна середньоквадратична помилка для елементів навчальної вибірки була мінімальною. Досягти цього можна з допомогою різних методів. Після навчання перцептрона проводиться процедура тестування, що дозволяє оцінити результати роботи. Для цього навчальну вибірку звичайно ділять на дві частини. Одна частина використовується для навчання, а інша, для якої відомий результат, – у процесі тестування. Відсоток правильних результатів роботи мережі на етапі тестування є показником якості роботи перцептрона.

Одним із застосувань нейрокомп'ютерів є прогнозування часових рядів. Розглянемо такий приклад.

Нехай задані рейтингові оцінки студента за певний період часу.

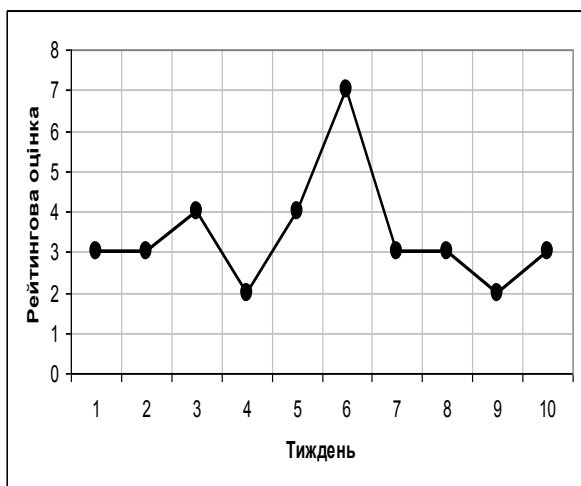

Рис. 4

Використовуючи нейронну мережу, можна отримати прогнозне значення оцінки студента на один – два кроки вперед і таким чином запобігти випадковим та непередбачуваним її змінам.

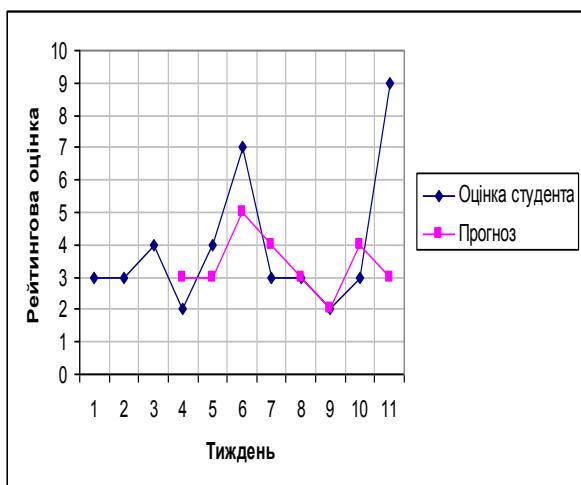

Рис. 5

Для здійснення прогнозування при цьому використовується так званий *метод занурення часового ряду у лаговий простір*.

Висновки. Педагогічна кібернетика має стати прикладним розділом теоретичної кібернетики і разом з тим частиною комплексу педагогічних наук, тобто має стати сполучною ланкою між ними. Застосування кібернетичного підходу в педагогіці має дати змогу синтезувати і використовувати багато методів і результатів соціальних, природничих і технічних наук. Насамперед це стосується комплексного застосування математичних методів і моделей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Левченко В.В., Лещинський О.Л., Школьнік О.В. Застосування методів педагогічної кібернетики до задач управління закладом освіти // Математична освіта в Україні: минуле, сьогодні, майбутнє: Міжнародна науково-практична конференція. Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. – К., 2007. – С. 202–203.

УДК 372.853

Липська Л.В.

ПРОПЕДЕВТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН НА ПІДГОТОВЧОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

Першим щаблем на шляху до вищої освіти для іноземних громадян в Україні є підготовчий факультет, де здійснюється їх ґрунтовна підготовка до подальшого успішного засвоєння навчального матеріалу у вищому навчальному закладі. Пропедевтична підготовка іноземних громадян на підготовчому факультеті повинна забезпечити формування сукупності певних знань й умінь для подальшого успішного навчання у вищому навчальному закладі. Процес навчання повинен відбуватися на основі і з урахуванням особистої навчальної мети студента.

Первой ступенью на пути к высшему образованию для иностранных граждан в Украине есть подготовительный факультет, где осуществляется их обстоятельная подготовка к последующему успешному усвоению учебного материала в высшем учебном заведении. Пропедевтическая подготовка иностранных граждан на подготовительном факультете должна обеспечить формирование совокупности определенных знаний и умений для последующей успешной учебы в высшем учебном заведении. Процесс учебы должен происходить на основе и с учетом личной учебной цели студента.

By the first stage on a way to higher education for foreign citizens there is a preparatory faculty in Ukraine, where their detailed preparation is carried out to the subsequent successful mastering of educational material in higher educational establishment. Propedevticheskaya preparation of foreign citizens on a preparatory faculty must provide forming of aggregate of certain knowledges and abilities for subsequent successful studies in higher educational establishment.

The process of studies must take a place on basis and taking into account the personal educational purpose of student.

Сучасна інтеграція України у світову систему освіти посилює її роль і відповідальність за підготовку фахівців із зарубіжних країн. Стратегічним завданням державної освітньої політики, як зазначається в “Національній доктрині розвитку освіти”, “є вихід на ринок світових освітніх послуг” [4]. Система освіти нашої країни в умовах ринку стає перспективним “товаром” для країн “третього світу”, багатьох країн СНД, Китаю та інших.

Першим щаблем на шляху до вищої освіти для іноземних громадян в Україні є підготовчий факультет, де здійснюється їх ґрунтовна підготовка до подальшого успішного засвоєння навчального матеріалу у вищому навчальному закладі (ВНЗ). Таким чином, до системи вищої освіти іноземних громадян у нашій країні додатково входить пропедевтична підготовка.

Пропедевтична підготовка іноземних громадян, як і вся система вищої освіти, зумовлюється динамікою суспільних змін, що відбуваються в нашій країні та світі. Саме цього вимагає рівень сучасного науково-технічного прогресу, ринкові відносини, потреба виховання в людини таких особистісних якостей, як активність у досягненні поставлених цілей, самостійність в ухваленні рішень, здатність до аналізу змін, готовність до співпраці та взаємовідносин з іншими людьми, готовність до зміни видів діяльності, творче мислення, високі духовні якості. Отже, пропедевтична підготовка іноземних громадян на підготовчому факультеті повинна забезпечити формування сукупності певних знань й умінь для подальшого успішного навчання.

Процес підготовки іноземних громадян до успішного навчання у ВНЗ нашої країни ведеться майже п’ятдесят років. На початковому етапі (50-ті роки, початок 60-х років ХХ ст.) іноземних студентів у перший рік навчали тільки російської мови, пізніше до російської мови додалися природничо-наукові дисципліни. Особливістю навчання іноземних громадян є те, що, здобувши вдома освіту, їм доводиться протягом одного навчального року вивчити мову та природничо-наукові дисципліни в такому обсязі, який дозволяє продовжити навчання у ВНЗ.

Навчання мови як засобу отримання наукової і навчальної інформації повинне ґрунтуватися на текстовому матеріалі предмета, а викладачу-предметнику у процесі навчання предмета необхідно реалізувати три цілі: мовленнєвого характеру, світоглядного (або ідейно-виховного) та наочно-змістовного. В основі реалізації цих цілей (особливо мовленнєвого характеру) лежить основна проблема роботи з “іноземною” аудиторією – інтернаціональність навчальної групи, яка спілкується різними мовами.

Це насамперед вимагає від викладачів підготовчих факультетів зосередження зусиль на проблемі мовленнєвої підготовки іноземних студентів

з метою формування в них комунікативної компетенції.

Проблемі комунікативної компетенції приділяли та приділяють увагу багато вчених. Вагомий внесок у вивчення цього питання зробили теоретичні дослідження, в яких комунікативна компетенція ототожнюється зі здібностями оволодіння мовою (Є.О. Аршавська, Н.О. Бражник, М.М. Вятютнев, Д.І. Ізаренков, Д. Крістел, С.Ю. Ніколаєва, О.В. Рябоконь, С. Савіньон та ін.), розглядається як знання, уміння і навички, необхідні для оволодіння іноземною мовою (С.М. Бех, М.Ю. Бухаркіна, Н.І. Гез, О.Ю. Константинова, М.В. Моїсеєва, О.П. Петрашук, Е.С. Полат, Р. Мартинова, Ю. Федоренко, Д. Хаймс тощо), вивчається на рівні компонентів, які входять до її структури (М.М. Вятютнев, Н.І. Гез, Д.І. Ізаренков, С.В. Козак, М. Левенстоун, І.Р. Максимова, Р.П. Мільруд, С. Савіньон, Ю. Федоренко та ін.).

Формування комунікативної компетенції на підготовчому факультеті ускладнюється тим, що іноземні студенти навчаються в іншомовному мовленнєвому оточенні. Тому система навчання, а саме форми і методи, повинні бути найефективнішими й такими, які б створювали відповідні навчальні умови.

Для того щоб студенти-іноземці отримали практичні навички російської (української) мови, вони повинні вміти залучатися до певної комунікативної ситуації. Отже, початковим етапом у навчанні також повинна бути ситуація, яка є універсальною формою спілкування.

Аналіз навчально-виховного процесу підготовчих факультетів іноземних студентів дозволяє зробити висновок про те, що студенти-іноземці здебільшого набувають окремих умінь і навичок (читають, переказують тексти, відповідають на питання, виконують письмові вправи та ін.), які не охоплюють усіх сторін діяльності студентів на першому курсі у ВНЗ, тобто не відображають цілісної навчально-професійної діяльності.

Відсутність у процесі навчання взаємозв’язків між набутими знаннями й уміннями не дає змоги студентам ефективно використовувати їх у процесі подальшого навчання. Як відзначають самі іноземні студенти, їм важко розуміти мову викладачів на лекціях, вони не можуть чітко висловлювати основні думки, зокрема підтвердження, заперечення, сумнів, схвалення, здивування тощо, не можуть висловлюватися експромтом, логічно, зв’язно тощо. І це змушує викладачів шукати форми і методи навчання, спрямовані на практичне ознайомлення з цілісною навчально-професійною діяльністю та набуття студентами різноманітних мовленнєвих навичок (уміння логічно й емоційно висловлювати думку, використовувати мовні й етикетні норми навчально-професійного спілкування, будувати своє мовлення відповідно до завдань комунікації та ін.).

Оскільки йдеться про формування комунікативної компетенції студентів-іноземців у навчально-професійній сфері, необхідно використовувати і додаткові знання, які мають наповнювати конструкції висловлювань відповідною

лексикою, становлячи їх змістову сторону. Необхідно також оволодіти такими підсистемами іноземної мови, як науковий стиль, професійна лексика, усне наукове мовлення, що забезпечить необхідний рівень комунікації в ситуаціях навчально-професійного спілкування іноземних студентів [3].

Фахівці стверджують, що для забезпечення відповідного рівня знань про змістову сторону предмета, удосконалення лексичних умінь, за допомогою яких студент зможе наповнювати конструкції відповідною лексикою та будувати самостійні висловлювання, слід виділити предметно-мовленнєвий компонент комунікативної компетенції. Крім того, отримані знання повинні використовуватись студентами на практиці – вони мають не тільки знати, як будувати речення, але й уміти вживати їх за відповідних умов.

Так, наприклад, російська дослідниця К.В. Воскресенська відзначає, що студент не зможе практично оволодіти іншомовним усним мовленням, якщо він вимовлятиме окремі слова та речення, не пов'язуючи їх з конкретною ситуацією, бо такі штучні висловлювання ще не становлять мовлення [2].

Одним із головних завдань навчання мовлення іноземною мовою студентів-іноземців підготовчих відділень є їх підготовка до навчально-професійної комунікації на першому курсі у вищому навчальному закладі, отже, і мовленнєві ситуації повинні конструюватися також у навчально-професійній сфері спілкування. Мовлення є тим засобом, за допомогою якого будуються навчально-професійні відносини [5].

Тому, зважаючи на практичну мету навчання студентів-іноземців підготовчих факультетів, необхідно моделювати навчально-мовленнєву ситуацію, яка б урахувала майбутню сферу діяльності студентів на першому курсі вищого навчального закладу, тобто в межах навчально-професійної сфери.

Згідно з головним дидактичним принципом, процес навчання повинен відбуватися на основі і з урахуванням особистої навчальної мети студента. Процес навчання рекомендується починати з обговорення кінцевої мети не тільки на початковому етапі навчання, але й на подальших його етапах.

Як відомо з досвіду роботи, для початкового етапу навчально-виховного процесу (перший семестр) характерна мотивація широкого типу, яка передбачає вивчення основ російської (української) мови.

Навчально-виховний процес – це доцільно впорядкована взаємопов'язана діяльність викладача та студента, яка забезпечує з використанням засобів навчання постановку навчально-пізнавального завдання, передавання знань викладачем, педагогічну перевірку, сприйняття навчально-пізнавального завдання, засвоєння знань та їх практичне використання студентами, завдяки чому отримується запланований продукт навчально-пізнавальної діяльності (вирішується навчально-пізнавальне завдання) і відбувається ефективне підвищення рівня знань студентів, що відповідає потребам суспільства та особистості.

Опрацювання теоретичних досліджень та аналізу визначеного навчально-виховного процесу підготовчого факультету Київського національного лінгвістичного університету дозволяє зробити припущення про те, що обґрунтований взаємозв'язок цілей, структури змісту та методів навчання як елементів системи пропедевтичної підготовки приведуть до внутрішньої впорядкованості та дозволять зменшити суперечності між:

- початковим рівнем підготовки і рівнем знань з природничо-наукових дисциплін, необхідних для успішного навчання на першому курсі університету;
- обсягом змістовної інформації з дисципліни, рівнем оволодіння мовою і терміном навчання.

Вихідний склад взаємодіючих і взаємопов'язаних компонентів (викладач, студент і система навчання) навчально-виховного процесу об'єктивно окреслюється умовою, яка вказує на те, що, якщо немає хоча б однієї зі складових, він не здійснюється.

Необхідність участі викладача і студентів у навчально-виховному процесі обґрунтовувати немає необхідності, але необхідний і достатній опосередкований компонент їх взаємодії не може розумітися лише як система навчання, однією зі складових є зміст. Слід зазначити, що зміст навчання досить часто називають навчальною інформацією, об'єктом засвоєння. У визначеному навчально-виховному процесі опосередкований компонент включає не лише зміст навчання, але й інші інформаційно-комунікативні елементи, які разом із змістом навчання формують склад інформаційного обміну між його учасниками та сприяють його передаванню, засвоєнню та практичному використанню, а також забезпечують стійкий зворотний зв'язок.

Для вирішення навчально-пізнавального завдання (отримання продукту навчально-пізнавальної діяльності) студентіві потрібно передусім засвоїти необхідні для цього знання, надані викладачем безпосередньо або за допомогою різноманітних сучасних носіїв навчальної інформації [1].

Аналіз рівня початкової підготовки іноземних студентів указує на його нерівність, тому навчання на підготовчих факультетах вимагає додаткових глибших наукових розробок. Вони дозволять указати шляхи підвищення рівня знань з базових дисциплін відповідно до вимог, які ставляться студентам першого курсу ВНЗ. На нашу думку, більшої уваги потребує організація самостійної та позааудиторної роботи студентів з використанням сучасних технологій, технічних засобів, засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та комп'ютеризація навчально-виховного процесу.

Комп'ютеризація навчального процесу означає використання складних сучасних ІКТ як засобів навчально-пізнавальної роботи студентів у процесі вивчення різних дисциплін. Зараз як в Україні, так і за кордоном існує багато програмних засобів для вивчення таких дисциплін, як математика,

фізика, ботаніка, географія, хімія, мова та ін. Для ефективного використання ІКТ як викладачі, так і студенти мають бути підготовленими. Тому сьогодні важливим завданням є розробка дидактичного забезпечення навчального процесу, якщо є сучасні технічні засоби. Ефективність навчального процесу має підвищуватися шляхом застосування ІКТ на таких етапах навчання, які не досить ефективні за їх традиційної організації, або в ситуаціях, коли навчальний матеріал не дозволяє повною мірою використовувати традиційні методики, або у випадках, коли навчання з використанням традиційних форм, методів і засобів є недостатньо продуктивним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бушок Г. Особливості навчання й екзамену із загальної фізики // Фізика та астрономія в школі. – 2000. – № 2. – С. 13–15.
2. Воскресенская К.В. О роли ситуаций при обучении взрослых устной речи // Некоторые вопросы филологии и методики преподавания иностранных языков. – М., 1964. – С. 142–148.
3. Клобукова Л.П. Российская государственная система уровней владения русским языком как иностранным в контексте европейских образовательных стандартов и текстов // Материалы IX Конгресса МАПРЯЛ Братислава. Доклады и сообщения российских учёных. – М., 1999. – С. 216–230.
4. Національна доктрина розвитку освіти. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=education/higher>.
5. Скалкин В.Л. Основы обучения устной иноязычной речи. – М.: Русский язык, 1981. – 248 с.

УДК 378

Люріна Т.І.

ВИКОРИСТАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ

У статті висвітлюються деякі міркування щодо використання традиційних та інноваційних технологій навчання у процесі професійної підготовки педагогів в умовах педагогічного університету, зумовлені процесами трансформації у вищій школі, демократизацією освітянської діяльності.

В статье освещаются некоторые соображения относительно использования традиционных и инновационных технологий обучения в процессе профессиональной подготовки педагогов в условиях педагогического университета, обусловленные процессами трансформации в высшей школе, демократизацией образовательной деятельности.

Розвиток освіти, модернізація, рух України до європейського освітнього простору потребують наукових обґрунтувань застосування традиційних та інноваційних технологій навчання у процесі професійної підготовки педагогів в умовах запровадження кредитно-модульної системи, моніторингу якості вищої освіти.

Приєднання України до Болонського процесу, тобто до загальноєвропейського освітнього простору, – це нагальна внутрішня потреба, зумовлена запитами ринку праці та загальносвітовими тенденціями розвитку освіти. Освіта України має значний досвід підготовки фахівців, вагомі досягнення в методичному забезпеченні навчального процесу.

У Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті наголошено на необхідності забезпечення високої якості, конкурентоспроможності сучасних фахівців на ринку праці, оскільки на часі – запит на нового управлінця, який би здійснював керівництво, запроваджував і творчо розвивав нові ідеї, напрями, форми освітньої діяльності. Професійна підготовка менеджерів є досить новою для вітчизняної педагогіки, а отже, актуалізується питання інноваційного психолого-педагогічного забезпечення процесу підготовки майбутнього педагога як майбутнього менеджера освіти на засадах акмеологічного підходу.

Вивчення наукових джерел із проблеми дослідження свідчить про те, що формування управлінських умінь майбутнього вчителя в позанавчальній діяльності набувало актуальності в різні періоди розвитку соціального та економічного життя суспільства.

Аналіз наукової літератури засвідчив, що деяким аспектам проблеми підготовки майбутніх фахівців до управлінської діяльності, зокрема формування в них організаторських і управлінських умінь, присвятили праці Г.С. Данилова [1; 4], В.О. Радкевич [11], А.В. Шегда [12] та інші.

Дотична до нашого дослідження проблема формування професійних якостей педагога розглядалась у працях деяких науковців, зокрема Б.С. Кобзаря, М.Г. Тайчинова [5], Б.Д. Красовського [6], Н.В. Кузьміної [8], С.Д. Максименка [9] та інших.

Мета статті полягає у висвітленні деяких міркувань на основі дослідження психолого-педагогічних умов підготовки майбутнього педагога на засадах акмеологічного підходу в умовах педагогічного університету.

Розглянемо деякі аспекти професійної підготовки майбутнього вчителя до управлінської діяльності в навчальній та позанавчальній діяльності.

На сьогодні все зрозумілішим стає той факт, що не тільки теоретичні знання, а їх сукупність із практичними вміннями і навичками, переконаннями є найважливішим показником всебічно підготовленого фахівця. Важливим компонентом професійної підготовки сучасного педагога-лідера є формування в нього особистісних умінь і навичок, пов'язаних із новими мотиваціями, організацією власної діяльності, створенням позитивної атмосфери колективу і вмінням працювати в ньому, здатністю ефективно діяти в умовах невизначеності та робити свідомі рішення кроки. Кожен педагог повинен уміти прогнозувати перебіг і результати роботи, планувати, організовувати різноманітні форми власної та учнівської діяльності; коригувати її за результатами контролю та аналізу; співпрацювати з колегами, керівництвом, батьками учнів, громадськістю, спрямовувати в певному напрямі роботу школярів і